

INWONERS (TERUG) AAN HET STUUR VAN HUN LEVEN

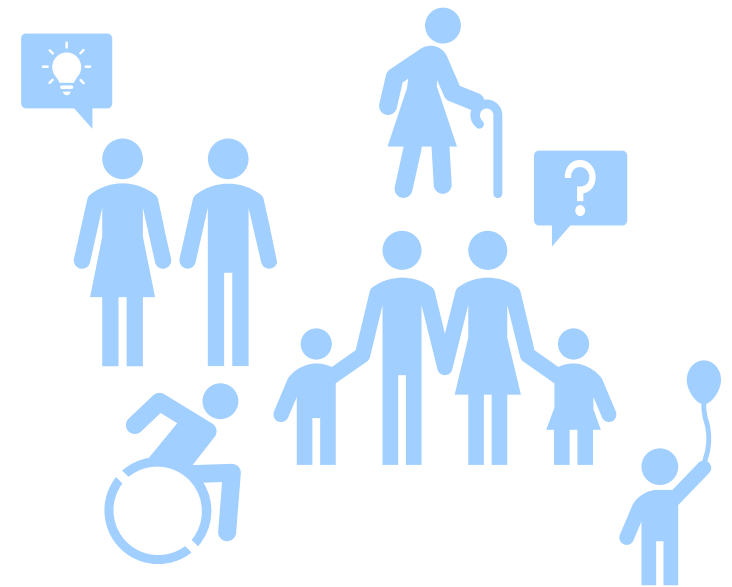
NAAR EEN STEUNEND EN SOCIAAL DOMEIN

Stedennetwerk

G40

WERKAGENDA THEMAGROEP
JEUGD | ZORG | ONDERWIJS

September 2019 - 2022

G40 STEDEN AAN HET STUUR

NAAR EEN STEUNEND EN SOCIAAL DOMEIN

- G40 steden spannen zich dagelijks in om een groeiend aantal inwoners van passende zorg en ondersteuning te voorzien, op het juiste moment op de juiste plek. Deze handschoenen hebben we in 2015 graag opgepakt. De pasvorm bleek niet ideaal, de handschoen is te krap overgedragen (minder middelen) dan nodig om de transformatie met twee handen aan te pakken.
- Steden en Rijk worstelen sinds 2017 dan ook met een verschuiving van aandacht: niet meer de bedoeling van de transformatie staat voorop, maar de behoefte om grip te krijgen op de stijging van vraag en financiële tekorten.
  - Steden willen de transformatie laten slagen, maar de dagelijkse worsteling met krapte en het slechten van drempels of andere uitgangspunten tussen het sociaal domein en bijv. het zorgstelsel, het onderwijs of het woningstelsel leidt te sterk af.
  - Het Rijk wil bijdragen aan het tempo van transformatie en springt daar op in met programma's en nieuwe wet- en regelgeving. Deze centraal bedoelde versnelling, neemt gemeenten decentraal het stuur juist nog meer uit handen.
- Het belang van Rijk en steden zijn gelijk: passende ondersteuning en zorg op het juiste moment en op de juiste plek. Maar pakken we vanuit de gezamenlijke betrokkenheid ieder wel de juiste rol? Biedt het Rijk de juiste randvoorwaarden en pakken steden wel écht door in het anders sturen en organiseren van ondersteuning en zorg?
- De G40 wil met dat vertrekpunt de komende periode, samen met haar partners, op een aantal thema's goed aan het stuur komen: de beweging naar de samenleving, integraal werken in de wijk, samenwerken zonder drempels en hoe richten we decentraal een optimaal stelsel met bijbehorende governance in?
- Vertrekpunt is steeds het inwonerperspectief, wat ervoor nodig is dat te realiseren, hoe wij daar mee aan de slag gaan, met wie we daarin samenwerken en op welke momenten we opbrengst voorzien. Deze opbrengst delen we met het Rijk en is basis voor lobby-inzet en input naar een nieuw Kabinet.
- Welkom in de werkagenda van de G40 themagroep Jeugd|Zorg|Onderwijs. Doe je mee?

Opstart themagroep;
inventariseren doelstellingen

2018

Toewerken naar actieplan
themagroep

2019

Uitvoering actieplan; input
verkiezingsprogramma's

2020

Uitvoering actieplan;
formatie nieuw kabinet

2021

Afronding collegeperiode;
overdracht nieuwe themagroep

2022

G40 STEDEN KIEZEN

VIER THEMA'S IN DE TIJD

Het nieuwe 'normaal'

De beweging naar de samenleving
gestalte geven

Integraal werken in de wijk

Betere (landelijke) voorwaarden
voor integrale dienstverlening
Doorontwikkelen rol en positie
wijkteams

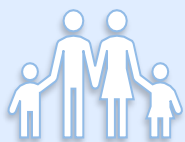
Samenwerken zonder drempels

Betere (landelijke) voorwaarden
voor dienstverlening over de
stelsels heen

Regie op de transformatie

Decentraal een optimaal stelsel en
bijbehorende governance inrichten

**Het 'nieuwe
normaal'**

**Integraal werken in
de wijk**

**Samenspel zonder
drempels**

**Regie op de
transformatie**

De G40 wil op deze thema's:

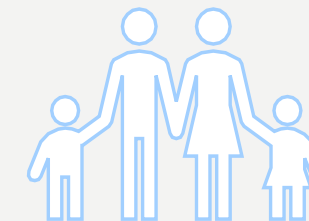
- Richting geven en het maatschappelijk debat proactief beïnvloeden
- Samen optrekken en de basis leggen voor uitwisseling, verdieping
- Meer experts en deskundigen aan de tafel die nieuw licht kunnen werpen
- Meer experimenteren en van elkaar leren.

Dat doen we door:

- Per thema bestuurlijke trekkers aan te stellen
- Een stevige analyse van het vraagstuk en de stand van zaken daarop.
- (Bestuurlijk) uit te wisselen over oplossingsrichtingen.
- Bondgenoten en Rijk in te schakelen om tot een rijke opbouw te komen.
- Gezamenlijk *position papers* op te stellen die dienen als basis voor een uitvoeringsprogramma en lobbyagenda
- Invullen strategische agendering: welke events, rapporten, Kameragenda kunnen we benutten om onze punten ook te kunnen maken?

HET NIEUWE 'NORMAAL'

SAMENSPEL VAN OVERHEID EN INWONERS

Vraagstuk

De beweging van overheid naar samenleving is een van de doelen van de decentralisaties. Uitgangspunt daarbij is dat inwoners meer verantwoordelijkheid nemen voor eigen gedrag, gezondheid en voor elkaar. En dat de overheid leert daarin te participeren. Daarbij stuiten we op de vraag waar de grenzen van de verantwoordelijkheid van enerzijds inwoners en anderzijds de overheid dan ligt? Wat vinden we normaal? Bij welke vragen vinden we het terecht dat een beroep op ondersteuning en zorg wordt gedaan? En mogen inwoners dat ook zelf met elkaar organiseren?

Doel

Zicht krijgen op het nieuwe 'normaal': wat kan/moet de overheid loslaten en overdragen aan inwoners? Hoe geef je dat dan vorm? Hoe bewaak je de grenzen van de verantwoordelijkheid die inwoners kunnen dragen?

Wat gaan we doen?

We brengen in kaart hoe gemeenten de aard van dit vraagstuk definiëren en zorgen voor zicht op overeenkomsten en verschillen tussen gemeenten op gebied van de transformatie. Op basis van deze analyse gaan we bestuurlijk in gesprek over vervolgstappen.

2018

Gesprek over groeiend
beroep op jeugdzorg

Oktober
2019

Ambtelijke analyse
vraagstuk

December
2019

Bestuurlijke sessie

2020

Uitvoering actieplan

INTEGRAAL WERKEN IN DE WIJK

DE VRAAG VAN INWONERS CENTRAAL ZETTEN

Vraagstuk

Belangrijk kenmerk van de transformatie is dat de behoefte en talenten van mensen zelf uitgangspunt zijn in de dienstverlening. Aan vrijwilligers en werkers de taak om tot een passend arrangement van ondersteuning en zorg te komen, dat recht doet aan de complexiteit van deze behoefte. Hoe de combinaties van jeugdhulp, participatie, schuldhulpverlening of Wmo er ook uit kunnen zien. Hoe stellen we onze werkers daartoe in staat?

Doel

Voorwaarden voor een integrale dienst- en hulpverleningspraktijk in de wijk te verbeteren (incl. gemeentelijke dienstverlening).

Wat gaan we doen?

Vaststellen welke ruimte werkers nodig hebben om integraal te werken, op basis van het materiaal van onder andere de Citydeal Inclusieve stad; in beeld brengen hoe gemeenten ruimte maken voor hun werkers; inzichtelijk krijgen van de mate waarin werkers met de voorliggende voorzieningen in de wijk samenwerken; inzichtelijk maken wat gemeenten zelf kunnen doen om de ruimte voor professionals de mate waarin te vergroten, en wat van anderen mag worden verwacht.

2017

Gesprek over GGZ in de wijk en Citydeal Inclusieve Stad

2018

Gesprek met A.J. Kruiter over ruimte voor de professional

Oktober
2019

Ambtelijke analyse vraagstuk

December
2019

Bestuurlijke sessie

2020

Uitvoering actieplan

SAMENWERKEN ZONDER DREMPELS

DOORBREKEN VAN SYSTEMEN

Vraagstuk

Hoe doorbreken we dat verschillende uitgangspunten in wet- en regelgeving, beleidskaders de samenwerking tussen verschillende domeinen (het medisch domein, veiligheid, onderwijs, wonen, werk en inkomen) vertragen? Daar waar vanuit ondersteuningsbehoefte juist snel zorg, inkomen of een dak boven het hoofd nodig is. Hoe doorbreken we dat die vertraging tegenbeweging van het Rijk oproept/ En hoe doorbreken we dat vernieuwende, integrale werkwijzen worden ingehaald met met jurisprudentie (beperkende uitspraken en wetswijzigingen)?

Doel

Als G40 een belangrijke rol spelen in het signaleren en adresseren van stelselvraagstukken. We focussen daarbij op een lobbyagenda, richting de nieuwe formatie.

Wat gaan we doen?

Ambtelijke en bestuurlijke gesprekken moeten opleveren wat de meest pregnante stelselvraagstukken zijn die we tijdens de volgende formatie graag opgelost zien worden, wat onze belangrijkste boodschap is op die stelselvraagstukken en welke stappen de komende tijd moeten worden gezet om deze vraagstukken op de formatietafel te krijgen. Daarnaast komt aan de orde wat gemeenten zelf kunnen doen om het stelsel te verbeteren.

Focus 2019/2020:

Samenwerking jeugdhulp en onderwijs

Verbeterde dienstverlening GGZ en ouderenzorg
in samenwerking met de zorgverzekeraar

SAMENWERKING 'ZORG, JEUGD EN ONDERWIJS

Gesprek over thuiszitters met
Marc Dullaert

2017

Kwartiermaker Peeters
presenteert rapport 'Mét andere
ogen' aan de themagroep

Januari 2019

Ambtelijke analyse
vraagstuk

Oktober
2019

Bestuurlijke sessie

November
2019

Uitvoering actieplan

2020/2021

Vraagstuk

Om de ondersteuning aan kinderen met een hulpvraag te verbeteren is samenwerking tussen het onderwijs en (jeugd)zorg essentieel. Gemeenten zijn de aangewezen partij om een verbindende rol te spelen tussen de betrokken partijen. Hoe kom je samen tot goede lokale afspraken over de jeugd die op draagvlak kunnen rekenen? En hoe pak je daarin als bestuurder de juiste rol?

Doel

Leden van de themagroep helpen om de noodzakelijke samenwerking tussen onderwijs en (jeugd)zorg uit te doen kristalliseren.

Wat gaan we doen?

We brengen in beeld hoe G40 gemeenten verkeren op gebied van de samenwerking tussen onderwijs en (jeugd)zorg, langs de zes adviezen uit het rapport 'Mét andere ogen'. Vervolgens kijken we samen met de kwartiermaker onderwijs, zorg, jeugd wat er nodig is om de zes adviezen ter verbetering van de samenwerking te implementeren en welke rol gemeenten daarin kunnen spelen.

BETERE ZORG VOOR OUDEREN EN KWETSBAREN

Gesprekken G40-wethouders
met zorgverzekeraars

2018

Bestuurlijke sessie

September
2019

Inrichting leer- en
experimenteerprogramma

Najaar 2019

Uitvoering leer- en
experimenteerprogramma

2020/2021

Vraagstuk

Mensen die een beroep doen op ouderenzorg of GGZ hebben baat bij ondersteuning en zorg die aansluit en meeverandert met un situatie. Gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoren moeten daarvoor zorgen. Met een rapport als Juiste Zorg op de Juiste Plek is een kader beschikbaar dat handvaten biedt om de samenwerking te verbeteren. Ook de afgesproken werkstructuur biedt houvast.

Doel

De G40 willen in alle regio's kunnen terugzien op betere kwaliteit van zorg – en ondersteuning door de stelsels heen tegen lagere (transactie-) kosten. Samenwerking in de regio tussen gemeenten en met de zorgverzekeraars is essentieel om dat voor elkaar te krijgen.

Wat gaan we doen?

Belangrijke eerste stap is gezamenlijk ontwikkelen van een regionaal overzicht ('regioscan') om beter inzicht te krijgen in de regionale gezondheidssituatie, het zorglandschap, clienstromen, de geleverde kwaliteit en waar kosten worden gemaakt. Dat is basis voor start van een gezamenlijke regionale ontwikkelingagenda. In een leer – en experimenteerprogramma gaan een aantal regio's daarmee aan de slag.

REGIE OP DE TRANSFORMATIE

EEN OPTIMAAL DECENTRAAL STELSEL INRICHTEN

Vraagstuk

Welke positie pak je als stedelijke gemeente in een regio om grip te krijgen op de transformatie in het brede sociale domein? Hoe ga je om met de verschillende en verschuivende schaalniveaus die worden gevraagd voor uitvoering van Jeugdzorg, Maatschappelijke Ondersteuning, Beschermd Wonen en Participatie? Hoe vind je een balans in enerzijds een efficiënt en effectief afspraken-/inkoopkader met aanbieders op grotere schaal ten opzichte van anderzijds het bieden van lokaal maatwerk en verantwoording aan de gemeenteraad als besluitvormend orgaan? Welke taken lenen zich voor decentrale sturing en welke niet?

Doel

Zicht krijgen op de contouren van een optimaal decentraal stelsel voor uitvoering van taken op het sociaal domein.

Wat gaan we doen?

We brengen in beeld welke schaalniveau's en eventueel andere sturingsvoorwaarden op de verschillende taken op het sociaal domein vanuit wet/regelgeving of beleidskader worden gevraagd. Dat leggen we naast de uitvoeringspraktijk in de steden en we verkennen op basis van interviews en rapportages (oa ROB) wat de optimale voorwaarden voor een decentraal stelsel zijn.

2018

Gesprekken over inrichting stelsel, o.a. voorbeeld Alphen aan den Rijn

2019

Gesprekken over inrichting stelsel, o.a. voorbeeld West Brabant West

Oktober
2019

Referentiekader
opstellen

November
2019

Bestuurlijke sessie

2020

Uitvoering actieplan

PLANNING

13 september	Bestuurlijke themabijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen werkagenda • Samenwerking gemeenten en Zorgverzekeraars
1 november	Bestuurlijke themabijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"> • Van gemeente naar gemeenschap – aan de slag met de werkagenda • Verdieping op : Samenwerking zorg, jeugd en onderwijs
6 december	Bestuurlijke netwerkdag	<ul style="list-style-type: none"> • Bespreking werkagenda met minister Hugo de Jonge (onder voorbehoud)
13 december	Bestuurlijke themabijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"> • Verdieping op: het nieuwe ‘normaal’ – beweging naar de samenleving
31 januari	Bestuurlijke themabijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"> • Verdieping op: integraal werken in de wijk • Verdieping op regie op transformatie
19 maart	Bestuurlijke netwerkdag	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie actie-/lobbyplan aan G40 • Bespreking met minister Ollongren (onder voorbehoud)

